

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиці Прічард і Мекгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

З'їзд Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім Закінчився.

В четвер, 29. січня, в пів до шостої години вечером закінчився в Вінніпегу Краєвий З'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім в Канаді. Закінчився він після довгих чотирнадцяти днів наради. Сесія, за винятком понеділка (26. січня) вечером, відбувалися днями і вечорами до першої і другої години.

Не дивлячись на довгі сесії і на втому делегатів і делегатов, всі стояли на своїх місцях до останньої хвилини кожної сесії. У всіх дискусіях по різних організаційно-освітнім питанням делегати і делегатки виявили високу свідомість, організаційну зрілість, дисциплінованість і серйозне відношення до справи. Без замішання, без крику, без лишніх фраз розбирали делегати і делегатки всі питання і виносили відповідні рішення.

Чисто по товариській з першого слова встановилася тісна зв'язь і шире товариське відношення між робітничими і фармерськими делегатами. З пів слова розуміли себе взаїмно, розуміли найкращі потреби кооперування у всіх галузях організаційного, освітнього і громадського життя. Зовсім не видавалося, що це перший раз фармерські делегати з Алберти і Саскчевану та робітничі з індустріальних осередків з'їхали разом, а, навпаки, виглядало, що ці представники двох галузей працюючої класи не раз вже порозумілися між собою, а цим разом це раз з'їхалися, щоб докінчити давно вже почате діло.

Всі делегати й делегатки переняли буди під час наради одним стремлінням, одною ідеєю: зробити як найбільше для членів і членкинь тої організації, яку вони представляють, зробити як найбільше для українських працюючих мас в Канаді. Свідомість відповідальності покладеної на них завдання заставляла їх бути чутливими на кожне слово кожного промовця, на кожну нову пропозицію, на кожну внесену резолюцію.

Делегати й делегатки знали, що на них в хвилину їхньої наради були звернені очі українського працюючого населення цілої Канади. Ім про це нагадували десятки телеграм і листів, що насилали зі всіх сторін Канади і перчитувалися на сесіях. Ці численні щирі товариські привітання й бажання на з'їзд свідчать, як глибоко пустило свої коріні Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім в цілину українських працюючих мас.

Українські робітники й фармери в Канаді зрозуміли завдання і цілі цієї великої організації і її заслугу на організаційному і освітньому полі! Зрозуміли не тільки члени, але й нечлени і в майбутньому чекають від неї ще більше праці, більше діяльності як між робітниками і робітницями, так між фармерами та фармерками.

І тільки що скінчившийся з'їзд Т. У. Р.-Ф. Дім ці надії оправдає. Так, **оправдає!** Так сказали делегати своїм розумом і свідомим відношенням до всіх справ, які вони розбирали і ухвалювали.

Годі ще зараз сказати про всі ухвали з'їзду, про всі прийняті резолюції. Для цього треба було-б копнати в цілій горі протоколів, над якими скінчилися такі невідступно працювали чотири дні два секретарі? Але на ці місці треба згадати хоч про важніші ухвали.

По питанню дальшої організаційно-освітньої праці між робітниками і фармерами ухвалили з'їзду ніякої границі не проведено. Клич — "Хай же злука робітників й фармерів!" — що майорив на червоному тлі в горі над сценою через цілий час з'їзду, говорив, що нема потреби ділитися фармерам від робітників бодай покищо на ніякі секції. Має бути найтісніша злука і повна кооперация праці між робітниками й фармерами. Треба лише мати спеціальний організаційний комітет, який в повній згоді з Центральним Виконавчим Комітетом провадив би працю серед фармерів.

Фармери повинні мати свою чисто фармерську газету! Ось що сказав з'їзд. Газета повинна виходити раз на тиждень і обслуговувати фармерські маси. Газета повинна бути популярною, доступною для малограмотних фармерів, повинна освітлювати фармерське життя зі всіх боків і стати речником біднішого українського фармерства в Канаді.

Про інші дрібніші ухвали з'їзду дотично фармерів на цему місці згадувати не буду, а скажу кілька слів про головніші ухвали з'їзду, що дотичать цілого Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім.

Першою і найголовнішою ухвалою з'їзду було одностайне прийняття статута Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім в його новозредагованій і заїнкорпорованій в домініальному розмірі формі. Ця ухвала положити кінець дробаєнню організації на провінційальні і місцеві одиниці, як це було зі Створенням Український Робітничий Дім і сконсолідує всю працю Товариства.

Друга важна ухвала, яку вирішив з'їзд — це освітні курси. Ті курси, про які так багато говорилося, які дискутувалося на сторінках преси. Велика скількість пропозицій від організації з різних місцевостей свідчать, що треба встановити освітні курси. Встановити не тому, що ми хочемо мати курси, а тому що організація потребує людей для ведення організаційної і освітньої праці на місцях. А що таких людей тепер відчувається великий брак, то їх мусть дати організації курси. З'їзд рішив, що ці головні курси для цілої організації повинні бути одні, шістьмісячні і відбуватися на кошті організації в її центрі — в Вінніпегу, від 1. мая до 30. жовтня. Детальний план має виробити нововибраний Центральний Виконавчий Комітет Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім.

Це є найголовніші ухвали з'їзду, які мають бути ударними в цім році. Ухвалені вони не буди, а скажу кілька слів про головніші ухвали з'їзду, що дотичать цілого Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім.

Потім з'їзд обговорював і перевів ухвалу про централізацію і заведення одностайного плану навчання в диточих школах;

поведення активної організаційної праці в жін. секції; систематизації праці в драмгуртках, хорах, оркестрах; ухвалили стати мати організатора в дорожі; постановив заснувати архів при Центральному Виконавчому Комітеті, в якому зібрати всі документи, що відносять до минулого і сучасного організаційного руху Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім і документи про український організаційний і культурний рух в Канаді взагалі.

З'їзд заявив своє відношення до робітничих і фармерських політичних та економічних організацій і не забув про своїх братів в Західній Україні, що томляться в польсько-шляхетській та румунсько-боярській неволі. Він висловив гострий протест перед працюючими масами цілого світа проти шляхетсько-боярського терору над українським трудовим населенням та проти віддання під суд комуністичних і українських послів польського союму.

Ось вкоротці головніші ухвали сьогорічного з'їзду Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім. Докладніше про ці і інші ухвали поговоримо пізніше.

Коли ці рядки пишуться — з'їзд Т. У. Р.-Ф. Дім закінчився, а почалися наради Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства. Скінчуться ці наради, підніється конвенція Робітничого Запomoгoвoгo Товариства.

Волонери. ДРУГИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ -- ПАРТІЯ КОРУПЦІЇ.

(Від власного кореспондента з Європи.)

Клясову державу представляють оборонні капіталістичні інституції, що дає про справедливість та унеможливує злочин. Капіталістична преса дуже зручно маскує політичний зміст держави та мовчить про ті сили, що користуються державою, як знаряддям для своїх приватних цілей. Тим то громадянин, що оплачує податки, звичайно не знає, на що йде велика частина цих податків. Доперва великі скандали, що повстають наслідком конкуренції капіталістів між собою, подають це до загальної відомості. В останніх днях, у зв'язку з арештуванням поліційного урядника Бартезья в Берліні, що помагав спекулянтам, російським контрреволюціонерам, надувати державний банк, повстав новий корупційний скандал, що його викликав концерн Бармата.

Самий скандал нас мало цікавить. Це не перший раз, що державні органи уможливають спекулянтові багатіти на кошті працюючих мас. До цього ми вже привели. А заокреанські товариші теж знають що й Морган, Рокфеллер й Карнегі добули маєток рабуючи й обмануючи державу. Але цей скандал винив одну дуже важну річ, а саме як сильно меншовики зв'язані з капіталом, як провадирі в меншовиків продаються капіталові. Це не слова а факти. Це факт, що секретар II. Інтернаціоналу Каміль Гуйсманс разом із своїм штабом мешкає у капіталіста-спекулянта Бармата. Це факт, що Бармат помагав II. Інтернаціоналові підчас фінансової кризи. Це факт, що Бармат фінансує німецьких соціал-демократів. Сам голова пруської соціал-демократичної фракції Гайльман признає, що він радо буває в домі Бармата. Сам Гайльман признає, що він є членом надзорчої ради в концерні Бармата, а брата-вкочерн Еберта є секретарем цього концерну. Рівнож стало тепер відомим, що меншевицькі міні-

стри за часів Вірты не то що саляють оборонні капіталістичні інституції, але здобули концесії і привілейні дії від неосоціалістичних міністрів. Підчас великого страйку транспортних робітників у голандських портах, німецький уряд вислав до Голандії делегацію, до якої входили представники соціал-демократів і професійних спілок. Ця делегація мала порозумітися і з голандським комітетом страйкерів щодо харчезних транспортів, які йшли через Роттердам до Німеччини. Бармат, що мав зносини і з голандськими меншовиками і профспілками, прийняв німецьку делегацію на двірці, винаймив її квартиру в найліпшому готелі, відтак прийняв її у себе в гості і осягнув це, що в нього відбулося під його провідом спільне засідання німецької делегації та союзу голандських-транспортних робітників. Результатом цієї наради було, що він позичив обом голандським організаціям по 50.000 гульденів на їх страйковий фонд. Тоді голандські провідники згодилися на пропозицію німецької делегації. А Бармат виїшов на тім найліпше, бо він то закуповував харчі для німецького уряду.

Таким то чином капітал купував собі провідників II. Інтернаціоналу, а головню, провідників німецьких соціалних демократів. Пригадаймо собі останні корупційні афери німецьких соціалних демократів, як от спекуляція громадським збижжям соціал-демократичного міського радника Шеффера, корупційний скандал соціалних демократів у Ляйпцигу, процес вбивця Гармана, що був шпiонoм Носке, корупційно соціально-демократичних провідників у Порурю, то маємо точні докази на це, що соціал-демократія купує капіталом.

І для соціал-демократії політика стала гешефтом. Це повинні робітники мати на увазі. I. Сокира.

ЗА ПЕРШИЙ ТИЖДЕНЬ В СІЧНІ.

Саме, щоби не дати Болгарії знов відтягти від Румунії й Югославії тих земель, що погарбали ці країни, Неліська угода фактично розб'юла Болгарію. Зараз Цанков, спекулюючи на необхідності боротьби з комунізмом і Радянським Союзом, хоче добитись дозволу збільшити болгарську армію. У цім суть активності Цанкова в справі будовання одного протирадянського фронту балканських держав. Але в цім жесамім закладена й надзвичайно гостра й уперта суперечність між інтересами Болгарії, з одного боку, й Румунії та Югославії з другого. Добруда для Румунії й Македонія для Югославії є занадто ласі шматки, щоби ці держави з мо-лодим зубами й апетитом капіталістичних воченят, погодилися на зміну Неліської угоди. В тій частині її, яка роззб'юла Болгарію й ставить певні межі її військовим силам.

Далеко не в добрім стані та-кож і взаємість інтересів Югославії та Румунії. Ще, можна сказати, позавчора Югославія майже за зброю хвталася, вимагаючи від Румунії відшкодування за зруйнування й розбишачтво в прикордонній смузі. В таких умовах справа організації союзу Югославії, Болгарії й Румунії, як конкретної форми єдиного проти-радянського фронту балканських держав, є річ досить проблематична. Чим же пояснюється переможне улолокання урядів Болгарії, Югославії й Румунії, а також той факт, що ці держави заносилися з єдиним проти-радянським фронтом балканських держав? Розгадка цього слід шукати в змаганні Югославії, під галас боротьби з комунізмом і Рад. Союзом, дати смертельний удар по черепу хорватського визвольного руху і в змаганні Румунії використати цей самий момент для ліквідації визвольного руху в Бессарабії. Урядовлення Югославським урядом Пашича по-за законом хорватської республіканської партії Радіча й нова хвиля румунського терору в Бессарабії, є найкрасномовніший цьому показчик.

II. Надбалтійські держави: Фінляндія, Естонія, Латвія й... Польські трощки відстає від балканських держав. На Балканах Цанков уже святкує "перемогу", задоволений успіхом своєї подорожі, а надбалтійські держави збираються ще лише подорожувати. Маємо на увазі конференцію міністрів закордонних справ Польщі, Латвії, Естонії й Фінляндії, що має зібратись в Гельсінгфорсі.

Як відомо, таких конференцій надбалтійських держав було вже дуже багато. Всі вони послідовно провалювалися. Збити союз надбалтійських держав ніяк не щастило. Очевидно, фактичні взаємі суперечності інтересів Польщі, Латвії, Естонії й Фінляндії були більшими за формальне бажання урядів цих держав держатись купи. Нема ніяких підстав гадати, що ці суперечності стали слабшими зараз. У всякім разі в міжнародній обстановці нема нічого, що хоч би на-тяжувало на якусь передвижку в інтересах кожної з надбалтійських держав окремо й всіх їх разом.

Нова конференція надбалтійських держав відбуватиметься при "діяльній допомозі" Англії. На перший погляд це не аби який фактор. Але не слід забувати, що й попередні конференції надбалтійських держав мали не менший зовнішній "нажим". Ріжниця лише в тім, що раніш возилася з надбалтійськими конференціями й союзом надбалтійських держав Франція, а зараз заходилася навколо тієї-ж самої справи Англія. Правда, переказ надбалтійської буржуазії, що вона його пережила в зв'язку з естонським повстанням і під впливом якого вона живе ще й зараз, сприяє проти-радянським впливам Англії на надбалтійські держави, але у всякім разі не робить ці англійські впливи рішачими.

Як-би Гельсінгфорська конференція надбалтійських держав й привела, за допомогою такої повитухи, як консерватив на Англія, до утворення формального проти-радянського союзу надбалтійських держав, то все-ж на далі цей союз був би мертворожденний і не здатний до серйозної спільної акції. В. Р.—иш.

КРАСІН І САДУЛЬ В ПАРИЖІ.

Красін та Садуль — люде дьянство, сповіщаючи про зріст "більшовицької пропаганди". Ці недоброчинні статті дудже симптоматичні, але тут у Франції вони роблять таке враження, ніби вони скеровані бльше проти французького комунізму, ніж проти С.Р.С.Р., які тут потрібують.

І дійсно, буржуазні журналісти згадують з цього приводу недавній "скандал" з апотеозом Жореса, коли сотні тисяч наших товаришів рядами й дисципліновано захопили вулиці та бульвари, співали "Інтернаціонал" й одіхнували на бік офіційальних "соціалістів", а також "іх" міністрів та генералів.

Що має спільного ця величезна маніфестація з маніфестацією 4-ох або 5-ти тисяч осіб, які зустріли Красіна? В них спільне почуття, яке володіє паризькими пролетарями. І ко-ли буржуазна преса намагається глузувати з Красіна або кидати в нього інсинуації та наклепи, вона цим самим хоче лише ослабити й поранити французький комунізм.

Що-ж до думки російської еміграції, то не варт про неї говорити. Такі газети, як "Русская Газета", "Вечернее Время", "Последние Новости", в яких урочисто повідомляють про найменші факти та жести "великих князів" і бувших генералів Врангля, здатні лише вигадувати, щоб образити представника Радянської Республіки. "Русская Газета" бльше коче по "кровоавий чобіт" Красіна! Самі емігранти по фінлясофському читають ці дурниці: вони знають, що не можна нічого іншого робити, ані говорити.

Варто зазначити, що еміграція організує комітет, до якого входять такі, як Маклаков, Зейлер, Кузьмін-Караваєв. "Комітет" виконуватиме консульські функції і видаватиме Росіянам, що порвали з своєю країною, "особисті" та інші "офіційні" документи... Ось що можна назвати фабрикою фалшивих паспортів, цілком визнаною французьким урядом. "Конференція послів" фінансуватиме цей еміграційний комітет.

Проте, преса надрукувала низку тенденційних статей, в яких вона намагається або виставити у смішному світлі "товариша посла", або заперечити його добро волю, або нагнати страху на буржуазне грома-

дьянство, сповіщаючи про зріст "більшовицької пропаганди". Ці недоброчинні статті дудже симптоматичні, але тут у Франції вони роблять таке враження, ніби вони скеровані бльше проти французького комунізму, ніж проти С.Р.С.Р., які тут потрібують. І дійсно, буржуазні журналісти згадують з цього приводу недавній "скандал" з апотеозом Жореса, коли сотні тисяч наших товаришів рядами й дисципліновано захопили вулиці та бульвари, співали "Інтернаціонал" й одіхнували на бік офіційальних "соціалістів", а також "іх" міністрів та генералів.

Що має спільного ця величезна маніфестація з маніфестацією 4-ох або 5-ти тисяч осіб, які зустріли Красіна? В них спільне почуття, яке володіє паризькими пролетарями. І ко-ли буржуазна преса намагається глузувати з Красіна або кидати в нього інсинуації та наклепи, вона цим самим хоче лише ослабити й поранити французький комунізм.

Що-ж до думки російської еміграції, то не варт про неї говорити. Такі газети, як "Русская Газета", "Вечернее Время", "Последние Новости", в яких урочисто повідомляють про найменші факти та жести "великих князів" і бувших генералів Врангля, здатні лише вигадувати, щоб образити представника Радянської Республіки. "Русская Газета" бльше коче по "кровоавий чобіт" Красіна! Самі емігранти по фінлясофському читають ці дурниці: вони знають, що не можна нічого іншого робити, ані говорити.

Варто зазначити, що еміграція організує комітет, до якого входять такі, як Маклаков, Зейлер, Кузьмін-Караваєв. "Комітет" виконуватиме консульські функції і видаватиме Росіянам, що порвали з своєю країною, "особисті" та інші "офіційні" документи... Ось що можна назвати фабрикою фалшивих паспортів, цілком визнаною французьким урядом. "Конференція послів" фінансуватиме цей еміграційний комітет.

ого в Париж був вирішений Ерію, який про те формально заявив у палаті послів.

Наш т. Садуль був засуджений до смертної кари військовим судом за те, що він мав зносини з "ворогом". Цим ворогом є Росія, якій французький уряд ніколи не проголошував "нієї війни (хоч що війну було проваджено на ділі).

Цікава в цій справі поведінка соціалістів — Блюма, Ренодея і Ко. Блюм в 1919 р. був ще товаришем Садуля і, не зважаючи спростувати слова, сказані за виправдання Садуля, без малого п'ять років тому, Блюм знайшов собі досить сміливості, щоб підтримати уряд, який арештував його буюшого товариша. Чудово! Правда, той же самий Блюм натякує на можливість ажити "помилування". Але Е-рію не відповідав: як добрий політик, який не хоче, щоб його дражили, він іде етапами. Він хоче спочатку, щоб Садуля судив військовий суд. Процес обіцяно у січні.

Після цієї справи величезна більшість буржуазних газет знов підхопила тему про "невинному комуністичну провокацію", якій сприяє "керенкізм Ерію".

В дійсності ми спостерігаємо регламентовану підготовку фашизму. Коли "Тан" у довгій статті з 6. грудня вказує на реорганізацію французької комуністичної партії, її поглиблення на фабриках та заводах через осередки, вказує палищем на "таємні" загопи та "підпольне" озброєння, коли цю газету підтримують "Журналь де-Деба", "Еко де-Пари", "Журналь", "Матен" і т. ин. і т. ин., то це значить, що буржуазна преса потребує скерувати громадську думку на користь не-офашизму, який уперто підготував за допомогою грошей комітету металургії й, можливо, союзу економічних інтересів та буржуазних організацій, як "Громадянський Союз" та "Ліга Патріотів" Мілерана. Слово "революція" на першій сторінці в буржуазних листах, — це слово чужі вводи, навіть у трамвай. Група "Республіканського Союзу", Сенату (коло сотні старих дідухів) тільки що ухвалила постанову, яка є закликом до бою проти організованого комунізму: ця маніфестація наробила найбільше шуму.

Фашизм, організований французьким капіталістом, без сумніву готує нам жорстокі пробні бої. Але він в нашій робітничій класі знайде з ким поміритися силами. І історично це без сумніву потрібно, щоб вправляти спину пролетаріату, обдуреного соціал-демократами, це потрібно, щоб назавше викликали у пролетаріату зневагу до буржуазного соціалізму, щоб кинути пролетаріат у бій проти класового ворога.

Через фашизм приходять до революції, й Ленін зумів це передбачити. Моріс.

Париж, 7. грудня 1924 р.

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНИЙ ОПОРТУНІЗМ ОПЛАЧУЄТЬСЯ.

Президента міністрів у Швеції, соціального демократа Брантінга, що походить від основателя шведської держави Густава Вази, ми знаємо. Цей провідник робітників мав мінувшого року 200.000 корон доходу. Він получив половину нагороди Нобля та дар 70.000 корон від шведських робітників, хоч там становище робітників доволі погане.

Брантінг, де син багатого професора. І тому він не може жити як другі. Задля цього теж ще 20 років тому призначили йому 5000 корон річної плати, крім цього він мав 1.200 корон, як посол та його жінка, що була членом буржуазної редакції, теж заробляла 5.000 корон.

Брантінг був президентом міністрів та міністром для закордонних справ. Тоді мав він подвійну плату бля 50.000 корон у рік. Справді, опортунізм оплачується.

Не забувайте про пресовий фонд нашої преси.

Арешт Садуля по приїзді